

Sword and Freedom ❁ Schwert und Freiheit ❁ Glaive et Liberté

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ

Рік I

Вересень 1951

Ч. 2

З М І С Т

Отаман Тарас Бульба-Боровець: Чи можлива революція в СССР?

Ген.-хорунжий М. Крат: Вічні засади воєнного мистецтва.

Підполк. Д. Б. Паркер: Що кожен старшина мусить знати про атомову бомбу?

З документів „Служби Безпеки“.

Додаткова інформація в справі Військово-Наукового Товариства.

Д-р Богдан Феденко: СССР перед рішенням.

Гордій Пікучий: День правди (спогад).

C O N T E N T S

Otaman Taras Bulba-Borovetz: Is a Revolution in USSR Possible?

Mayor General M. Krat: The Permanent Principles of War Art.

Lt. Col. D. B. Parker: What Every Officer Should Know About the Atomic Bomb.

From the „Security Service“ Documents.

Additional Information Concerning the Military Scientific Society.

Dr. Bohdan Fedenko: USSR Before Decision.

Hordy Pikuchy: The Day of Truth (Memoirs).

От. Т. Бульба-Боровець

Чи можлива революція в СССР?

Революція чи буцафорія?

На пресовій конференції Української Національної Гвардії в Мюнхені 19.8.1951 року перше питання закордонних кореспондентів до нас було: чи правда, що на Україні діє й сьогодні велика повстанська армія і чи можлива внутрішня революція в СССР? Далі питання було: яке наше ставлення до російських антикомуністичних організацій, а зокрема до революційного штабу НТС і пана Керенського?

Ці питання не випадкові. Про 200.000-ну українську партизанську армію, яка тепер ніби контролює великі простори в СССР, на кожному кроці заявляє український фашист Бан-

Otaman T. Bulba-Borovetz

Is a Revolution in USSR Possible?

Revolution or Scenery?

At the press conference of the Ukrainian National Guard in Munich on August 19th, 1951, the first question the foreign correspondents asked us was: is it true that a large insurgent army is operating in Ukraine, and is a revolution in USSR possible? The following question was: what is our attitude towards the Russian anti-Communist organisations, particularly towards the revolutionary staff of NTS and Mr. Kerensky?

These questions were not accidental. The Ukrainian Fascist Bandera talks everywhere about the 200.000 Ukrainian Partisan Army which allegedly controls large regions of the

дера. Так само революцію в СССР збирається зробити «революційний штаб» російських фашистів з НТС. Російським фашистам на допомогу приходять з американськими долларами колишній російський прем'єр п. Керенський. Керенський в 1917 р. не знайшов ґрунту в Росії і без спротиву залишив владу комуністам. Тепер Керенський знов виливає на поверхню російського політичного моря. Пан Керенський теж турбується за долю всіх так званих „народів Росії“; хоч це поняття юридично на Сході Європи та в Середній Азії давно перейшло в Архів. Треба пам'ятати, що всі російські групи, від комуністів до монархістів включно, стоять на позиціях неподільності російської імперії. Вони залякують світ своєю пропагандою, що єдиною силою, яка може знищити комунізм — є російський народ. На реальній політичній мові це означає, що поза 70 мільйонами росіян, всі інші нації, понад 130 мільйонів громадян СССР (українці, білоруси, балтійці, кавказькі і тюркські народи і т. д.) плюс сотні мільйонів європейських і азійських сателітів, все це „віщо“. Ціла земля куля обертається тільки навколо російського Івана, байдуже чи цей Іван буде комуніст, чи антикомуніст. Настала крайня пора, щоб російський народ заборонив всяким спекулянтам торгувати його ім'ям.

Пару слів з приводу пропаганди п. Бандери про його армію українських партизанів, яка сьогодні в СССР „контролює великі простори“; як бувший партизан, радив би я п. Бандері в першу чергу поїхати в Україну, „полюхати пороку“ в партизанському окопі, якого він взагалі досі не нюхав, і щойно тоді зложити звіт перед цілим світом, як воює його „армія“. Торгувати чужою кров'ю в затишній Баварії це неморально і не по лицарськи. При тій таки нагоді п. Бандера міг би довідатися в Україні, чи Україна, замість демократичного ладу, схоче прийняти, після упадку більшевизму, українську тоталітарно-фашистську диктатуру партії Бандери.

Те саме радимо „революційному штабові“ НТС. Мало, панове, паперової „революції“ проти Сталіна в Лімбургу чи в Західному Берліні! Де ви були протягом 30-ох років? Де ви були в часі 2-ї світової війни? Чому ви не зробили революції проти Сталіна в 1945 році, коли апарат НКВД та армія були зовсім розхитані та розложені деморалізацією і тільки грабували безборонне населення Польщі, Німеччини та Балканів? Чому ви тоді не повели російського народу на революцію проти сталінської тиранії? Чому протягом 30-ти років нічого не чути про активний рух спротиву в Росії проти більшевизму так, як про це чути на Україні, Білорусі, Прибалтиці, на Кавказі та за Кавказом? Коли ви вже заснували „революційний штаб“, то цьому штабові нема чого робити в Лімбургу. Переносьте його в Брянські ліси і там пробуйте щастя для революції! Велике питання також, чи явно фашистсько-імперіялістичну програму НТС спри-

USSR. Similarly, the „Revolutionary Staff“ of the Russian Fascists from the NTS is preparing a revolution in USSR. To assist the Russian Fascists Mr. Kerensky, the former Russian Premier, has come with American Dollars. Mr. Kerensky did not find support in Russia in 1917, and ceded power to the Communists without resistance. Now Mr. Kerensky has emerged again on the surface of the Russian political sea. Mr. Kerensky, in addition, is worrying about the fate of the so-called „peoples of Russia“, though this conception juridically has belonged to history in East Europe and Central Asia for a pretty long time. It should be remembered that all Russian groups, from the Communists to the Monarchists, defend the position of an indivisible Russian Empire. In their propaganda they are terrifying the world that the only force able to defeat Communism is the Russian people. In real political language that means that, apart from the 70 millions of Russians, all the other nations comprising 130 millions of Soviet citizens (Ukrainians, Byelorussians, Balts, Caucasian and Turk peoples, etc.), together with more hundreds of millions of satellites in Europe and Asia are all „nothing“. The whole globe is rotating around the Russian Ivan, regardless whether he is a Communist or an anti-Communist. Now the time has come that the Russian people forbid various speculators to abuse their name.

A few words about Mr. Bandera's propaganda about the Ukrainian Partisan Army which „controls large regions“ of the USSR; as an old guerilla fighter I should advise Mr. Bandera to go first to Ukraine and to „smell the powder“ in a guerilla trench, which he did not smell at all, and only then to give a report to the world how his „army“ is fighting. To deal in other peoples blood in safe Bavaria is not moral and not chivalrous. At the same opportunity Mr. Bandera could learn in Ukraine, whether Ukraine, instead of a democratic order, wants to accept after the down-fall of Bolshevism the Ukrainian totalitarian Fascist dictatorship of the Bandera party.

The same advice we give the „Revolutionary Staff“ of the NTS. A „revolution“, gentlemen, in Limburg or Western Berlin is too little. Where have you been in the last 30 years? Where have you been during World War II? Why did you make no revolution against Stalin in 1945 when the NKVD apparatus, and the army were entirely disintegrated by demoralisation and only looted the defenceless population of Poland, Germany, and the Balkans? Why did not you lead then the Russian people in a revolution against Stalinist tyranny? Why during the last 30 years no one has heard anything about an active resistance movement against Bolshevism in Russia as we know about it in Ukraine, Byelorussia, the Baltic countries, and on both sides of the Caucasus? If you have created a „Revolutionary Staff“,

йме російський народ.

Ми за революцію в ССРСР. Але ми проти всяких „революційних“ бугафорій, які, мов на замовлення Сталіна, компромітують в очах всіх народів ССРСР та цілого світу високі ідеали тої революції.

ЩО ТАКЕ РЕВОЛЮЦІЯ?

Із усіх означень революції мені здається найправильнішим таке: революція — це переворот, що розчищає шлях для дальшого розвитку і поступу суспільства. Революція часто провадиться способом насильної зміни влади. Але така зміна влади стається деколи і без крові. Не кожен насильну зміну влади можна називати революцією. Є насильні перевороти, що ведуть народи назад, до неволі.

Наприклад фашисти і комуністи; хоч називають себе «революціонерами», на ділі гальмують суспільний розвиток. Це рухи реакційні.

Революція в однонаціональній державі має характер суспільно-політичний. Натомість, коли мова йде про багатонаціональну державу, де є одна нація-пан, а решта — нації-раби, тоді буде мова про визвольну-національну революцію. Ці два роди революції часто відбуваються рівночасно, і тому політичний словник їх змішує. Треба відрізнити політично-соціальну революцію від революції національної і політично-соціальної.

Клясичним прикладом подвійної революції була революція проти царської Росії в лютому 1917 року. Для росіян це була тільки політично-соціальна революція в своїй державі, а для всіх так званих „народів Росії“, це була національна і політично-соціальна революція. Росіяни боролися тільки за зміну режиму своєї великодержави, а неросіяни боролися одночасно і за національне визволення. Таким чином ця революція мала подвійний характер і всюди проходила під іншими кличками.

Кличі східньо-європейської революції в 1917 році були:

1. Свобода народів Східньої Європи та Середньої Азії. Розвал російської імперії і самоозначення всіх націй, поневолених російською тюрмою народів. Державна незалежність всіх націй за принципом етнографічним.

2. Політична демократія. Кожна нація організує свою державу на своїх власних національних традиціях. Кінець самодержавству. Повне народоправство: влада для народу і через народ.

3. Соціальний прогрес і соціальна демократія. Кожна нація заводить новий справедливий суспільний лад, що має гарантувати всім її громадянам максимальне піднесення життєвого рівня.

Цілі російської демократичної революції в лютому 1917 року:

1. Зміна режиму, але неподільність російської великодержави за всяку ціну. Дальша залежність неросійських народів від російської держави.

2. Новий соціальний лад на місце відста-

it is completely superfluous in Limburg. Transfer it into the woods of Bryansk and try your luck for the revolution! There is another question too, whether the Russian people will accept the obviously Fascist and imperialist programme of the NTS.

We are for a revolution in USSR. But we are against all kinds of „revolutionary“ scenery, which, as if ordered by Stalin compromises the high ideas of such a revolution in the eyes of the peoples of the USSR and the entire world.

WHAT IS IT A REVOLUTION?

From all definitions of revolution the following seems to me the most correct: a Revolution is a change which gives way to further development and progress of mankind. A revolution is often made by violent change of government. But such a change happens sometimes without bloodshed. Not every violent change of government can be called revolution. There are violent changes which lead the people back into slavery.

E. g., the Fascists and Communists, though they call themselves „Revolutionaries“, in reality, hamper social progress. These are reactionary movements.

A revolution in a national state is a social and political one. On the other hand, in a state with many nationalities, with one ruling nation and the rest slave nations, a revolution will be that of national liberation. These two kinds of revolution often take place at the same time and are frequently confounded in political terminology. We must distinguish a political-social revolution from a national and political-social revolution.

A classic example of a double revolution was the revolution against Tsarist Russia in February 1917. For the Russians this was only a political-social revolution in their state, and for all other so-called „peoples of Russia“ this was a national and political-social revolution. The Russians fought only for the change of regime in their Empire, the non-Russians fought simultaneously for national liberation. Through this the revolution had a double feature and was made under different slogans everywhere.

The slogans of the Eastern European revolution of 1917 were:

1. Freedom for the peoples of Eastern Europe and Central Asia. Decomposition of the Russian Empire and self-determination of all nations enslaved in the Russian prison of peoples. National independence of all peoples on the ethnographic principle.

2. Political democracy. Every nation builds its state on its own political traditions. End of autocracy. Full democracy: government for the people and through the people.

3. Social progress and social democracy. Every nation builds a new just social order which shall secure for all its citizens a maximum rise of standard of life.

лої напівфеодальної Росії. Поліпшити новою програмою соціальний стан російського народу, хоч би й коштом неросійських націй.

На чолі революції в 1917 р. стояли головним чином соціалістичні партії російські та неросійські. Однак їх дороги розійшлися в перших двох великих подій. Російські соціалісти пішли по лінії своїх великодержавних інтересів. Неросійські соціалісти стали в обороні своїх визвольних національних інтересів проти їх російських колег в соціалістичному світогляді.

Більше як 30 років всі неросійські народи ведуть криваву уперту боротьбу за свою свободу проти російської імперії. Натомість російська соціал-демократія скапітулювала перед большевицькою контрреволюцією і припинила активну боротьбу. Нових кличів, що могли б захопити маси, російська соціал-демократія не дала.

Нова програма НТС та групи Власова, це невдало прихований фашизм, з кон'юктурними „демократичними“ фразами. Але чи на те російський народ має боротись проти диктатури большевизму, щоб на його місце прийшов фашизм? Тільки той російський рух може мати успіх, який піде проти большевизму під прапором нової російської демократичної національної держави. Тільки такий російський рух знайде спільну мову з усіма іншими націями світу.

ХТО І КОЛИ МОЖЕ ЗРОБИТИ РЕВОЛЮЦІЮ В СССР?

З історії знаємо, що реакційні режими падають або через внутрішню революцію, або через військові конфлікти. Чи можлива революція в СССР проти большевицької тиранії? Питання тільки, в якому часі, хто, в ім'я яких нових ідеалів і якими методами дії має ту революцію викликати?

Хто хоч трохи знає комуністичну ідеологію, соціально-економічний розвиток сучасної Росії та методи большевицького режиму, той розуміє, що большевицька держава ще багато десятиків літ до внутрішньої революції не буде готова. Навпаки, ця великодержавна має зовсім реальний плян здійснити світову комуністичну революцію. Комуністична партія, це не нормальна політична організація, це фанатична секта, яка має свою релігію, свою філософію, свій світогляд і свою соціальну програму. Ця секта має кілька мільйонів своїх „вірних“, які готові за ідеали цієї секти жертвувати своє життя. Це ми наявно бачили за 2-ї світової війни, а особливо в боях з большевицькими партизанами. Ход був явний крах советського фронту і цілої советської системи, хоч верхівка тікала, однак низові комуністи билися до останнього набою. Останній їх оклик був — „слава Сталіну!“.

Не треба забувати того, що нова комуністична супербулжуазія, яку Сталін взяв з вулиці, посадив в губернаторські фотелі та одягнув в золото, має що втратити з крахом

The aims of the Russian democratic revolution in February 1917, were:

1. The change of regime, but the preservation of the indivisibility of the Russian Empire at all costs. Further dependence of the non-Russian peoples from the Russian state.

2. A new social order to replace backward Russian semi-feudal system. Improvement of the social level of the Russian people through a new programme even at the cost of the non-Russian peoples.

The revolution of 1917 was led predominantly by Russian and non-Russian Socialist parties. But their ways parted in the first days of the big events. The Russian Socialists followed their imperialist interests. The non-Russian Socialists defended their interests of national liberation against their Russian colleagues in Socialist ideology.

For more than 30 years all non-Russian peoples have fought out a stubborn struggle for liberation against the Russian empire. On the other hand, the Russian Social Democrats surrendered before Bolshevik counter-revolution and stopped active fighting. The Russian Social Democrats had no new slogans able to inspire the Russian masses.

The new programme of NTS and the Vlasov group is an awkwardly concealed Fascism with „democratic“ phrases as required by the present situation. But has the Russian people to fight against Bolshevik dictatorship to replace it by Fascism? Only that Russian movement will be successful which will fight against Bolshevism under the banner of a new Russian democratic national state. Only such Russian movement will find a common language with all the other nations of the world.

WHEN AND BY WHOM A REVOLUTION CAN BE MADE IN USSR?

We know from history that reactionary regimes break down through inner revolutions or war. Is a revolution against Bolshevik tyranny possible? The question is only, when, who, and in the name of what new ideas and by which methods can bring about this revolution?

If one knows only a little the social and economic development of contemporary Russia, and the methods of the Bolshevik regime, then he will understand that the Bolshevik state will not be ripe for inner revolution for many decades. On the contrary, this empire has an entirely real plan to complete a world Communist revolution. The Communist Party is not a normal ordinary political organisation, it is a fanatical sect which has its religion, its philosophy, its view of life and its social programme. This sect has several millions of its „faithful“ who are prepared to sacrifice their lives for the ideas of this sect. We could see this apparently during World War II, and especially in the battles with Bolshevik guerillas. Though there was an evident break-down of the Soviet front and the whole Soviet system, though

цього режиму і знає точно, за що вона бореться. Всіх своїх навіть здогадних противників, вона безоглядно вищить вогнем і мечем, до десятого коліна.

З уваги на попередню сказане і оцінивши той факт, що в більшовицькій імперії все позапартійне населення — це раби комуністичної бюрократії, приходимо до висновку, що поле для внутрішньої революції проти цих тиранів буде постійно відкрите, але ще не скоро на нього можна буде вивести народні маси. Ті маси постійно перебувають в панічному страхі перед комуністичним режимом. Це не означає вічної непереможності більшовицького режиму. На світі нема нічого вічного і непереможного. Але кожний режим має свої періоди народження, розвитку і занепаду. Комунізм, в його новій державній формі, має щойно 34 роки свого віку. Він саме в розквіті своїх сил, хоч ідейно вже скрашував, наслідком явних протиріч між програмою і практикою. Він вже перейшов до тої фази, яка має змогу довго рухатися самою інердією чалаголоженного бюрократичного апарату.

Остаточні висновки:

1. Комунізм зробився новою світовою потугою, а не проблемою одних народів СССР і сателітів. Комунізм загрожує знищити вільну світову цивілізацію, а тому цілий світ мусить проти цього зла боротися.

Спроби внутрішньої революції проти режиму СССР через масові повстання сьогодні нереальні. Це було б явне самогубство. Але підземна боротьба національних рухів спротиву — це життєва необхідність. Тому ті рухи спротиву там постійно активні.

3. Або російський комуністичний імперіалізм, країна за країною, послідовно опанує цілий світ, і щойно тоді буде сам розложений з власного всесвітнього внутра, або світ поставить політичний і збройний спротив агресії (Закінчення на 7-ій сторінці)

Ген.-хорунжий М. Крат

Вічні засади воєнного мистецтва

(Продовження)

Не думаємо, що пізнати шлях до перемоги є дуже важко. Ще на шкільній лаві, в старшинській школі, доводилось нам чути: >Тактика є ніщо інше, як здоровий розум«. Себто, не знаючи головних воєнних наук — стратегії і тактики, логічно думаючи та урахувавши всі фактори війни та бою, ми прийшли б до тих же висновків що подаються нам у військових підручниках, наукових працях та регулямінах. Але прийши б ми до тих висновків із великим трудом і дуже легко могли б заблудити, себто прийти до висновків неправдивих, не взявши під увагу якоїсь обставини, що цілком змінює справу. Тому необхідно з великою увагою студіювати воєнні науки; вони вказують шлях до правильного логічного думання.

По тих кількох словах хочу вияснити систему своїх доповідей: справа, що порушуватимуться тут, будуть обговорені в послідовному зв'язку з розвитком думки.

the leaders had fled, the rank and file Communist fought to the last bullet. Their last cry was — „Long live Stalin!”

One must not forget that the new Communist super-bourgeoisie whom Stalin has picked up from the street, seated into governors chairs, and clothed in gold, has something to lose with the down-fall of this regime and exactly know what they are fighting for. They ruthlessly exterminate by fire and sword even potential adversaries to the tenth generation.

With regard to the said above and considering the fact that all the non-party population in the Bolshevik empire are slaves of the Communist bureaucracy we come to the conclusion that the ground for an inner revolution against these tyrants will be permanently free, but the peoples masses cannot enter it soon. These masses live in a permanent panical fear before the Communist regime. This does not mean eternal invincibility of the Bolshevik regime. There is nothing eternal and invincible in the world. But every regime has its periods of birth, growth, and disintegration. Communism has in its new state form only 34 years. Its forces are now in the mature age, though it has broken down ideologically because of the apparent contradiction of programme and practice. It has reached already a phase when it can be kept going for a long time leaning upon the inertia of the skilled bureaucratic apparatus.

The final conclusions:

1. Communism has become a new world power and not a problem of the peoples of the USSR and the satellites only. Communism threatens to destroy the free world civilisation and the whole world must fight this evil.

2. Attempts of an inner revolution against the regime in USSR through mass uprisings are at present unrealistic. This would be a clear suicide. But the underground struggle of

(continued on page 7)

III. ОЦІНКА СИТУАЦІЇ ЗА ВОРОГА

Ми вже знаємо, що дух наступу це запорука перемоги: знаємо теж, що тільки той, хто має ініціативу в своїх руках, може наступати. Але це саме, цю ж засаду знає ворог. Більше того, вже тепер в часі т. зв. >холодної війни« ми бачимо, що ворог увесь час має ініціативу, а вільний світ мусить протиставитись намірам ворога тоді й там, де ворог того хоче. Тому ми й надалі мусимо рахуватись з тим, що ворог старатиметься за всяку ціну не втратити ініціативи, що її зараз має. А звідси проста логічна думка: >Що ж ворог робитиме, щоб не випустити ініціативи з своїх рук? Так логічно думаючи, ми підходимо до рішучої вимоги стратегії й тактики:

Ознайомившись із: а) відомостями про ворога; б) відомостями про сусідів; в) завданням сусідів; г) завданням більшого військового з'єднання, до котрого належить

частина, що є під мою команду; д) завданням, яке ставить мій безпосередній начальник мені й частині, що знаходиться під мою команду, я мушу — »рішити завдання за противника«. Це значить, що я мушу в думках поставити себе замість ворога, що діє проти мене і логічно думаючи, установити, що я робив би, щоб розбити частину, котрою я, в дійсності, командує?

Для цього треба мати, по можливості, докладні відомості про ворога, про його силу, організацію, склад війська та хто ним командує (на війні часто буває, що ворожі частини довго діють одна проти другої й добре пізнають якість один одного, призначення, мораль, здібності, навіть тактичні особливості, що є питомі, власне, тям частинам), про рухи військ, обозів, леговища, місце скупчення повзів, позиції артилерії і т. д. Далі треба оцінити, »очима ворога«, місцевість, настрої населення, пору року, погоду, стан доріг, не забувати про сучасну фазу місяця при оцінці можливості нічних дій, взагалі оцінити всі фактори бою та можливості ворога. Мусимо це зробити не тільки об'єктивно, а й навіть дещо переоцінюючи силу та можливості ворога в діях проти нас. А тоді вже легко відповісти на питання: »Що робитиме ворог? Чи наступатиме на нас, коли, де буде головний удар, а де буде демонструвати?« Або інакше: »Що робитиме ворог, коли ми атакуємо, наприклад, його праве крило, використовуючи ранішню мряку та ліс, що дозволяє нам дезавуваженими наблизитись до його позицій? Де ми зустрінемо ворожі передові стежі? Де ворог ставитиме перший поважний опір? Де його головна оборонна позиція? Куди ворог відходитиме, якщо нам вдасться вибити його з тої позиції?«

Вирішивши так завдання за ворога, нам легше буде прийняти правильне рішення для виконання завдання, що стоїть перед нами.

При рішенні завдання за ворога дуже важним є знання регулямінів (статутів) ворога взагалі, а особливо знання регуляміну польової служби.

Розповім приклад з нашого недавнього минулого.

В січні 1920 р. Армія УНР, що перебувала тоді в Зимовому Поході, опинилась коло міста Хмелевого на Херсонщині в вузькому, так би мовити, коридорі між двома фронтами Добровольчої Армії Денікіна, що відходила з півночі та Червоною Армією, що переслідувала »добровольців«.

Частини нашої армії в той час були мало боєздатні, бо більше як половина особового складу їздила на селянських возах у тифозній гарячці. Тільки кіннота мала деяку бойову вартість.

В таких обставинах Командуючий Армії вирішив поділити амрію на дві окремі колони і визначив напрямні маршрути тих колон. Одна колона — Запорізька Дивізія та 3-й Кінний Полк під команду Командарма ген. М. Омеляновича-Павленка мусіла, щоб уникнути зустрічі з переважачими силами ворога, пройти непомітно через розположення денікінців, вийти в їхнє заплілля, а тоді форсованим маршем перейти в район Чигирин-Черкаси-Золотоноша, наробити »бешкету« на Полтавщині, знову перейти Дніпро й там, на Правобережжі, зустрінутись з колонами Отаманів (пізніше генералів) Загородського й Тютовника.

Отже, »Запорожці« мусіли непомітно перейти через розположення армії Денікіна. Але де? В якому саме місці? Командарм кличе до себе автора цих рядків, розкладає мапу й при світлі каганця показує, де за останніми відомостями, знаходяться денікінські частини. Легко було додуматись, що маленькі передові частини ворога (силою 1-2 сотні), то сторожеві застави, а знаючи російський польовий статут, ще легше було додуматись, де знаходяться ворожі більші сили, головні застави та сторожевий резерв. А тоді вже можна було вибрати таке місце переходу колони, щоб не зустрінутись із ворогом. Це нам вдалося вповні, але під час маршу все ж таки не обійшлося без того, щоб не зустрінутись з денікінськими роз'їздами. Так до обозу під'їхав денікінський кіннотчик і запитав: »Какая это часть?« Замерзлий до кости наш козак відповів: »Запорожці.« — »А, это малоросійський атрад, харашо!« Колона полк. Алмазова зустрілась з денікінською кіннотою, що перерізала їй шлях. Денікінці не могли подумати, що в їхньому запліллі оттак »гуляють петлоровці«, а тому навіть не пробували довідатись, кого зустріли. Але якийсь кіннотчик не витерпів і гордо зазначив: »Ми — дроздовці! (Дроздовці була од-

на з кращих частин Добрармії). На це наш козак відповів: »А ми — алмазовці!« Так і розминулися, бо денікінці, як сказано вище, навіть не допускали можливості нашої появи в своєму запліллі, а ми мали завдання, ухилившись від бою, пройти через зону розположення ворога. Але вранці 23. січня, коли ту зону вже перейдено, авангард колони — 3 Кінний полк — атакував обоз російської гвардії й захопив чимало набоїв та зброї, котрих нам так бракувало.

Так, вирішивши завдання за ворога, а саме, передбачивши розположення його сил, ген. М. Омелянович-Павленко вивів колону аж в заплілля ворога, виконавши дуже складний марш-маневр в часі великих морозів і сильного вітру.

Великим знавцем воєнної психології був Наполеон, котрий геніяльно передбачав наміри противника. Мало того, розв'язавши завдання за ворога, та бачучи, що ворог прийняв правильне рішення, він умів, шляхом демонстрацій та спеціальних маневрів, змушувати його до зміни свого операційного пляну.

Якразним прикладом цього є переправа решти армії Наполеона через Березину після нещасливого походу на Москву в 1812 році.

Російська армія під команду фельдмаршала Кутузова йшла слідом за французами, а вздовж правого берега Березини, з півдня, йшла армія під команду адмірала Чічагова, з виразним завданням перехопити Наполеона на переправі, бо всі місця, де така переправа могла б відбутись, були вже під обсервацією росіян. Армія Наполеона була мало боєздатна й не могла ривтись на біч за переправу з головними силами Чічагова. Наполеон рішається на демонстрацію, щоб звернути увагу ворога на один пункт. Таким пунктом він вибирає місто Борисов, буде там міст і передмістове укріплення, котре обсаджує однією з найбільш боєздатних частин — польським легионом ген. Домбровського. У Чічагова мусить скластись враження, що Наполеон переправлятиметься коло Борисова. Щоб послати це враження Няполеон скликає борисівських жидів і грозить їм повішенням, якщо москалі довідаються про підготовку до переправ під Борисовим. Звичайно, жида негайно донесли про це Чічагову. Наслідок: вперті атаки москалів на польський редут та ослаблення обсервації Березини. А тим часом армія почала переправу в зовсім іншому місці, під с. Студянкою. Правда, Чічагову вдалося перешкодити їй, але Наполеонові та частини його сил вдалося висмикнутись від ворога.

Демонстративні дії частини війська для покращення виконання завдання головними силами часто вимагають повної самопожертви від частини, що демонструє. Тому ця частина та її командир звичайно не знають, що їхня роль є демонстрація, бо інакше вони виконували б своє завдання мляво і демонстрація не мала б успіху. Тому дуже часто демонструюча частина несе великі втрати. Наприклад, російський »Лейб Гвардії Стерський Полк« провадячи демонстраційну атаку с. Теліш у 1877 році, стратив половину свого складу, але завдання демонстрації — не допустити підтримки залогою Теліш залогів села Горний Дубняк, котрий атакували дві дивізії гвардії, було виконано, й Г. Дубняк було захоплено. А через чотири дні турки мусили здати Теліш без бою.

Часто буває, що демонстрація провадиться з таким зав'язанням, що увесь тягар бою лягає на частину, що демонструє. Приклад: демонстраційні дії запорожців у районі ст. Вапнярка в перших днях травня 1920 р. Це був кінець Зимового Походу й Армія УНР мусіла прорватись через фронт XII Сов. Армії, щоб з'єднатись з 2-ю Стрілецькою Дивізією ген. Удовиченка, що перебувала на фронті в районі Ямполь. Для цього треба було перейти залізницю Вапнярка-Крижопіль, що її більшовики сильно охороняли. Завдання переходу залізниці було дане Київській й Волянській Дивізіям.

Рішивши завдання за ворога, Командарм передбачив, що більшовики (резерви, розташовані в районі м. Тульчин для підтримки фронту, котрий більшовики тримали проти українсько-польських сил) дуже легко, рухом з півночі, можуть загрозити правому крилу й запліллу нашої ударної групи й тим унеможливити успіх пілої операції. Тому запорожці одержали наказ захопити й тримати м. Тульчин і с. Кінашів на північ від району дій Киян і Волянців. Це завдання було виконано. Запорожці захватили ці два пункти, а повстанці отамана Волянця, з котрими Запорожці ввійшли в контакт ще перед боєм!

захопили Нестерварку. Червоні стягнули в цей район великі сили й повели контрнаступ при підтримці тяжкої артилерії, але Запорожці і повстанці витримали до вечора. А тим часом Києве захопили Вапнярку, а Волинці Крижопіль. Залізниця була перейдена всією нашою армією; два дні велись бої спочатку на найближчих ворожих тилах, а пізніше з його в паніці відступаючими частинами. Захоплено тоді багато обозів, штабів, лаларетів, взагалі фронт XII Сов. Армії був цілком зруйнований.

Отже, кожний командувач великої чи малої частини війська, перед прийняттям рішення для виконання одержаного ним бойового завдання, мусить вирішити завдання за ворога й тільки тоді остаточно скласти план своїх дій.

РОЗВІДКА Й ОХОРОНА

Прийняти яке-будь рішення для виконання одержаного від старшого завдання начальника завдання неможливо, не знаючи даних про ворога, про місцевість і взагалі про різні елементи бою, про котрі була мова в попередньому розділі цієї статті. Неможливо теж вирішити завдання за ворога. Деякі дані, як уже було сказано, звичайно є полані в одержаному нами бойовому наказові, але тих даних нам ніколи не вистачить для успішного виконання одержаного нами завдання. Навпаки, старший начальник жде від нас доповнення тих відомостей

про ворога, місцевість і т. п. котрі його штаб уже має. Часом буває, що рапорт нижчого начальника з першої лінії, спростовує відомості, що їх має штаб. Обов'язком кожного начальника є завжди старатись своїми спостереженнями доповнити дані штабів. Напр.: в штабі відомо, що на відтинку укріпленої позиції від села X до села Y знаходиться ворог приблизно в сніт полку піхоти та що він окопався на лінії річки XX. Коли ми знаходимось проти цієї ворожої позиції, наше завдання, й то без спеціального наказу, доповнити ці відомості вишого штабу, себто подати, напр., яка саме частина ворога знаходиться на згаданому відтинку, де стоять кулемети, міномети, резерви, де є скупчення повзів, де є батареї; дуже важливим є подати настрої ворога, рух в заплілі, розклад дня (напр. обідова пора) і т. п.

Коротко: треба завжди пам'ятати, що обов'язком кожного начальника й навіть окремого вояка завжди й при всяких обставинах старатись якнайбільше довідатись про ворога. Однак ці старання не можуть, звичайно, бути перешкодою воякові у виконанні ним іншого завдання, що його він одержав від свого начальника. Безперечно провадження розвідки, в марші, в бою, в сторожовій охороні, взагалі у всіх обставинах, є засадою воєнного мистецтва. Засоби розвідки є різні й мінються з розвитком техніки, але засада: «Ніколи не забувай про розвідку» — ніколи не змінюється.

Не є темою цієї статті подання засобів сучасної розвідки; згадаємо тільки коротко, що на розвідку, так

Чи можлива революція в СССР?

(Закінчення з 5-ї сторінки)

комунізму; зламає з-зовні його машину, розвіє міт непереможности його сили і подасть сигнал та реальну допомогу всім поневоленим російським імперіялізмом націям до внутрішньої революції.

4. Розумне сполучення внутрішнього та зовнішнього факторів зменшує жертви в боротьбі проти комунізму.

5. Для цього гігантського бою мало самих матеріальних засобів. Потрібні в першу чергу нові політично-соціальні ідеали, які б стали новою вірою мільйонних народних мас цілої Європи й Азії.

Ці ідеали — свобода людини і пошана до її гідности, забезпечення розвитку і добробуту всіх членів суспільства, незалежність націй — стоять у гострій протилежності до того, що проповідують російські і наші доморослі фашисти. Ці ідеали заперечують, своїми спробами рятувати російський імперіялізм, також російські демократи на еміграції. Завдання української демократії — вести дальшу боротьбу під прапором національної незалежности й соціального поступу проти всіх сил, які хочуть перегородити нашому народові шлях до вільного, гідного людини, життя.

Начальники повинні завжди пам'ятати, що їх першим і найголовнішим завданням є бути прикладом для своїх вояків.

Is a Revolution in USSR Possible?

(continued from page 5)

the national resistance movements is a life necessity. Therefore these resistance movements are permanently active there.

3. Either Russian Communist imperialism will conquer consequently, country after country, the whole world, and only then will disintegrate from its own universal centre or the world will put against Communist aggression political and military resistance, will break its machine from outside, will dispel the myth of the invincibility of its power and will give the signal and real aid to all nations oppressed by Russian imperialism for an inner revolution.

4. A clever combination of the inner and outside factors will diminish the sacrifices in the struggle against Communism.

5. For this gigantic struggle material resources are not enough.

In the first place new political and social ideas are needed which could become the new faith for the millions of peoples' masses in the whole of Europe and Asia.

These ideas — freedom for man and respect for his dignity, guarantee of development and well-being for all members of society, independence of nations — are in crude contradiction to what the Russian and our own native Fascists are preaching. These ideas deny, through their attempts to save Russian imperialism, even the Russian democrats in exile. It is the task of the Ukrainian democrats to continue the fight under the banner of national independence and social progress against all forces which want to block for our people the road to a free life worthy of man.

у часі війни, як і в часі миру всі держави звертають велику увагу і не жаліють для неї нічого. В часі миру витрачаються величезні кошти на агентурну розвідку. В часі війни, крім розвідки агентурної, проводять розвідку летунство й всі, без винятку, роди військ, кожний по своїй спеціальності. Іноді провадяться цілі воєнні операції, щоб роздобути відомості про ворога, коли це не вдалося досягнути іншими, менше коштовними засобами. Так у 1915 році на фронті коло Постав один російський батальйон одержав наказ несподівано вночі атакувати окопи ворога, захопити полонених і відійти на свої позиції. При виконанні цього завдання батальйон поніс чималі втрати. В цьому випадку вшоду штабові потрібно було знати, яка саме ворожа частина знаходиться в тій місцевості, бо були неперевірені агентурні відомості, що там піхоту замінено спішеною кіннотою, а звідси міг бути висновок, що даний відтинок фронту перестав бути цікавий для ворога, й треба ждати його активності десь в іншому місці.

Тим закінчимо нашу коротеньку статтю про розвідку, як одну з вічних засад воєнного мистецтва, втрачаючи, що мало є здобути відомості про ворога; треба їх по можливості перевірити; якнайшвидше подати до відома старшому начальникові, а іноді й сусідам, вказуючи джерело відомостей та підкреслюючи, які відомості є безумовно певні, а які підлягають перевірці.

(продовження буде)

Що кожний старшина сьогодні мусть знати про атомову бомбу

(Скорочено)

Головне місце між сьогоднішніми засобами війни займає атомові бомба. Щоправда, останніми часами часто чуємо про далеко сильнішу зброю, але ті факти ще не ствержені, а тому й не певні.

Через те треба вважати, що атомові бомба є майже рідшею зброєю. Зрозуміло, що через це вона викликає більше зацікавлення військовиків, ніж інший рід зброї. Однак, від атомової бомби не можна чекати, щоб вона виконала все. Крім неї ще потрібно мати всі роди зброї, які ми бачили і в минулій війні. Але тому, що атомові бомба є дуже грізна зброя, а на майбутнє її вплив з кожним разом буде збільшуватись, то треба, щоб кожний старшина знав усе те, що йому, як воєнному спеціалістові, потрібно знати про атомову бомбу.

Подаємо список річей, які кожний старшина мусть знати:

1. Загальне діяння бомби: а) сила нищення, б) властивості атомових вибухів, в) вплив на матеріяли, г) вплив на людяну.
2. Цілі для атомових бомб;
3. Засоби перенесення атомових бомб на цілі.
4. Оборона проти атомових бомб;
5. Вплив бомби на тактику і стратегію;
6. Вплив бомби на матеріяльну частину;
7. Вплив бомби на організацію війська.

ЗАГАЛЬНЕ ДІЯННЯ БОМБИ.

Хоч атомові бомба досі не є зняряддям, яке за одним разом могло б знищити цілий світ, або навіть одну державу, все таки її діяння є величезне. Спраочись на тім, що сказав президент Трумен, подаючи відомості про вжиття першої бомби, слід уважати, що її сила рівна тій, яку дають 20.000 тон вибухового матеріялу Т. N. T. Крім того, до сили самого вибуху ще треба додати енергію різного роду випромінювання.

Страшну силу атомової бомби найкраще покажуть наступні дані: В Гірошімі 66.000 осіб убито і 69.000 поранено та попарено; В Нагасакі 39.000 осіб убитих та 25.000 поранених. Менше діяння в Нагасакі пояснюється тим, що місто розположене між горами, які обмежили обсяг вибуху.

Але усвідомивши собі значення розвідки, мусямо теж усвідомити, що ворог теж про неї не забуває. А звідси висновок: мусямо йому перешкодити охоронок перед його розвідним апаратом. Так, як перед війною вже провадиться агентурна розвідка, так само всі держави проводять агентурну контррозвідку, завданням котрої є унеможливити працю агентів чужих держав. Для охорони перед ворожим розвідним апаратом в часі миру й війни обов'язує таємниця наказів, штаби й дипломатія користуються шифрами, кодами й іншими умовними знаками, а в часі війни навіть військові з'єднання звуться умовними знаками.

Всі частини та відділи війська завжди, при всіх обставинах (похід, марш, бій) охороняють себе не тільки від ворожого нападу, але також від ворожої розвідки всіх видів. Цензура листування, обережність у розмовах з незаними особами, а навіть поміж собою, сторожева охорона та похідна охорона для перешкоди ворожим розвідним органам проникнути в наше розположення, маскування під час походу, постою й в бою, — все це засоби охорони взагалі й засоби охорони проти ворожої розвідки зокрема.

Отже, дуже важна засада воєнного мистецтва: >Ніколи не забувай про розвідку й охорону!<

Lt. Col. D. B. Parker — „What every officer should know today about the Atomic Bomb” — „Сeast Artillery Journal”.

Знищення, яке зробила бомба, найкраще описала Англійська Місія в Японії. Її рапорт подає порівняння: якби така бомба, яка була кинута на Нагасакі, вибухла на тій самій висоті над англійським містом, то: а) зовсім зруйнувала б звичайні будинки в радіусі до 3.000 стіп від середини вибуху; б) пошкодила б будинки так, що їх неможливо було б направити в радіусі до 1 милі; в) пошкодила б будинки так, що вони були б непридатні до житла без поважнішого ремонту, в радіусі до 1,5 милі.

Бомба, яка вибухнула б над Лондоном, знищила б зовсім 30.000 будинків. Поважно пошкодила б 35.000 і частково пошкодила б 50.000-100.000.

Таким чином 400.000 осіб стратили б дах над головою. Половина з того віднайшла б його після ремонту. Англійці також обрахували середню кількість забитих від вибуху різних бомб в містах, де густота населення 1 особа на 1.000 кв. стіп, а саме:

- 500-фунтова бомба — 6 осіб;
- 1-тонова бомба — 30 осіб;
- атомові бомба — 75.000.

В середньому англійському місті на одну атомову бомбу припадало б 50.000 убитих. А на одну німецьку бомбу V-2 прападало лише 15 осіб.

Вибух атомової бомби витворює хвилю, але з таким високим тиском, яке не можна порівняти з жодним іншим, викликаним нормальним вибухом. Атомові хвиля високого тиску відрізняється від хвилі Т. N. T. не тільки своїм тиском і засягом, але також і довготривалістю. В той час, коли перша додатня хвиля звичайної бомби не триває довше, як пару тисячних секунди, хвиля атомової бомби триває мало не цілу секунду. Всі обсерватори вибуху в Нью Мексико і в Японії стверджують, що хвиля тиску більше була подібна до дуже сильного подуву вітру, а не до гострого струсу.

Вибух атомової бомби викликає крім того дуже сильне випромінювання. Більшість з них можна означити як >світла< з дуже різними довжинами хвилі, — від так званої теплової хвилі, яка має дуже велику довжину, і до так званих променів гама, які є коротші від променів X, що вживаються в медицині. А ті промені, швидкість яких дорівнюється швидкості світла, можуть убивати людей, або викликати сильне попечення.

Пошкодження будинків від вибуху атомової бомби

викликається подвійним способом: перше — через подув, друге — від вогню, який повстає в наслідок теплового випромінювання. Тому, що тиск атомового подуву приблизно дорівнює тиску, який повстав би від вибуху в одному місці 20.000 тон Т. Н. Т., можна було б сказати, що коли б ця кількість Т. Н. Т. розкидати на більшій поверхні, то вона наробила б більше спусошень, але в дійсності воно не так, бо нормальний вибух нищить будинки тільки частково, а атомовий вибух — огортає будинок цілком і змінює його з поверхні землі, незалежно від його величини.

При всіх вибухах, по першій хвилі додатній приходиться друга хвиля — від'ємна, тобто всисаюча, сила якої є далеко менша, а час її тривання багато довший. В наслідок цього, при нормальному вибухові більшість знишень повстає в часі всисаючого тиснення, тому, що час додатнього тиснення є дуже короткий. При вибухові атомової бомби більшість знишень робить перша хвиля.

Пораження людей при вибухові атомової бомби виглядали б так:

а) Попарення або опечення від: 1. ультрафіолетових променів або 2. вогню, викликаного вибухом.

б) Пораження радіоактивним промінням гама і бета, які в тій же хвилині з'являються.

в) Пораження проміннями, викликане з інших побічних джерел: 1. з матеріалів розбиття, які мають радіоактивні властивості; 2. з матеріалів, які стали радіоактивними через вибух.

г) Механічне поразення від уламків, що летять в часі вибуху, та будов, що вальяться.

д) Безпосереднє діяння тиску в часі вибуху.

Відомо, що проміння, проникаючи живі організми, спричинюють те, що атоми живих клітин набувають нових властивостей, або втрачають частину своїх електронів, і через це наступають хемічні зміни, подібні до хемічного отруєння. Деякі промені, особливо гама, мають велику здібність проникання. Тому, незначно поразивши шкіру, або інші органи, вони дістаються до мозку в кістках і убивають в ірвові білі тільця.

Проміння, яке є головною причиною поразень, можна укласти в такому порядку:

1. Проміння гама — є рід світляних променів X, але проникають глибше. Найкраща охорона перед ними — це буже густі матеріали, як залізо або олово.

3) Проміння бета — з електронами дуже великої швидкості — легко поглинаються матеріалами. Навіть одяг у великій мірі може охоронити перед ними.

4) Нейтрони — частини атома, які відділяються при розбитті ядра. Їх засяг є менший, як у променів гама або бета, але в долі свого засягу вони дуже сильні.

В Японії більшість поразень, причиною котрих була бета та нейтронні проміння, головним чином наступили в першій хвилині вибуху. Щоправда, певна частина могла наступити й пізніше. Але стверджено, що всі вони наступили протягом першої хвилини. Поразень, викликаних спізною радіоактивністю, не було. А проба на Бікіні підтвердила, що сила смертоносних променів може тривати кілька годин, днів, або навіть і місяців після вибуху. Якщо бомба вибухне невисоко в повітрі, то це проміння може бути великою небезпекою.

При розщепленні урану, або плутону, атоми розбиваються на два легші і дуже радіоактивні атоми. Ці атоми, хоч після вибуху і широко розкидані, але біологічно дуже небезпечні. В Японії не було поразень ані від продуктів розщеплення, ані від частин вибухового матеріалу, ані від радіоактивності. Це тому, що бомби навмисне здетоновано на великій висоті. Але коли бомбу здетонувати близько до землі, або в воді, то радіоактивність може набрати великих розмірів, як це показала проба на Бікіні.

Як стверджено, тиск атомового подуву більший від усього, що дотепер було знане. Але факт, що в Японії не багато людей загинуло від подуву, і це треба зазначувати тій висоті, на якій вибухла бомба. Та висота була дуже старою обрахована, а саме так, щоб тиск подуву обняв якнайбільшу площу нищення, а рівночасно, щоб вибух не спричинив радіоактивності, що могло б перешкодити американському війську та вченим вступати на той терен. Але все таки тиск був досить сильний, щоб зруйнувати всі будинки за винятком будинків з бетоновими конструкціями, збудованих так, щоб могли витримувати землетруси.

Обраховано, що для ушкодження легенів людини

потрібний тиск щонайменше 220 фунтів на один кв. палець, а для ушкодження інших органів — ще більше. Натомість для зруйнування будинка вистачить значно меншого тиску, бо рішальним чинником є цілість стін (тиск, час і поверхня, на якій діє).

В Японії механічні ушкодження були значні. Велетенська сила вітру побила людей навіть на віддалі одної милі від центру вибуху.

Що ж до випромінювання, то можна визначити максимальну кількість, яку може витримати людський організм без ушкодження здоров'я. Ту кількість можна визначити двояко, тобто: або визначити кількість, яка може даватися стало, або одноразову максимальну кількість. Дані в цій справі оголошувати заборонено, але все таки подано вказівки, як проходить хвороба людини ушкодженої промінням в різних ступенях:

а) Ступінь дуже гострий: перший день, по озві двох годинах: млість і блювання; 2, 3 і 4 й дні — немає виразних проявів; 5 й день — розвільнення; 6-й день — блювання; 7-й день — запалення устної ями і горла; 8-й день — гарячка; 9-й день — раптове обезсилення і 10-й день — смерть. (Смертність правдоподібно до 100 відс.)

б) Ступінь ушкодження середній: 1-й день, по 1-2 годинах, — млість і блювання; 2-9-й дні — немає виразних проявів; 10-й день — починає випадати волосся; на 18-й день — брак апетиту і загальна слабкість; 20-й день — гарячка; 21-й день — гостре запалення устної ями і горла; 27-й день блідість; 28-й день розвільнення і кровотеча з носа; 30-й день раптове обезсилення; на 31-й — смерть (смертність правдоподібно до 50 відсотків).

в) Ступінь ушкодження лагідний: від першого до вісімнадцятого дня — немає виразних проявів; 19-й день — починає випадати волосся; 20-й день — брак апетиту і загальне погане самопочуття; 22-й день біль горла; 23-й день — блідість; 24-й і 25-й дні — розвільнення; 26-й день — помірковане ослаблення; 29-й день — вичудження, якщо не появляться жись ускладнення в наслідок попереднього поганого стану здоров'я, або інших ушкоджень

ЦІЛІ ДЛЯ АТОМОВИХ БОМБ

Тому, що атомових бомб не буде вже так багато в розпорядженні держави, можна припускати, що цілі для кожної бомби буде визначатись найвищим командуванням, наприклад: президентом, або комітетом начальників штабів, а не Головнокомандуючим на даному терені війни.

Найкращою ціллю для атомової бомби є велике місто, або промисловий осередок.

При виборі цілі в Японії — правдоподібно відігравали ролю такі погляди:

1. Засяг літака, який несе бомбу. Тепер правдоподібно цей погляд уже не має значення.

2. Бажання обсервувати бомбардування з ціллю установити його максимальні дії. Але тепер, коли бомба керується за допомогою радіо, цей погляд теж уже не має значення.

3. Можливість мати резервову цілі на випадок, коли б до першої цілі не можна було досягнути.

4. Моральний вплив на ворога.

5. Стратегічна вартість поверхні, призначеної для знищення.

6. Конечність знайти густо забудовану поверхню, щоб виконати найбільше знищення від вибухів і пожеж.

7. Бажання мати цілі, що не рушена ще попередніми атаками, щоб пізніше усталити силу діяння однієї атомової бомби.

Крім густо забудованих місцевостей, добрячі цілями можуть бути великі скупчення війська чи морської флотії.

Відповідною ціллю може також бути панцерник, бо проба на Бікіні показала, що кожний пароплав може бути атомовою бомбою затоплений, якщо вона упаде на відповідній віддалі, без різниці де вона вибухне: у воді чи в повітрі. А звідси виникає, що положення великих панцерників, як панів моря, є захитане. Натомість виростає значення панцерників менших, але швидших.

При виборі цілі належить прийняти до уваги висоту, на якій бомба має вибухнути. Зменшення висоти може посилити знищення, а разом з тим зменшити площу того знищення. При тому, в міру того як зменшується висота, радіоактивізація збільшується терену.

ЗАСОБИ ПЕРЕВОЗУ БОМБИ ДО ЦІЛІ

Майбутність атомової бомби в великій мірі залежить від розвитку засобів її транспорту. З тієї кількості бомб, які вибухли до цього часу, одна була підвищена на сталевій вежі, три скинуто з літаків, а одна була занурена в воду (проби вибухів в СССР нам невідомі). Цей останній спосіб доводить, що бомби мижна буде перевозити підводними човнами, які можуть стати грізним ворогом навіть найбільших панцерників.

Однак, головним засобом переносу атомової бомби є літак і далекосяжна керована ракета. Можна сказати, що в недалекому майбутньому появляться літаки, які з довільної бази зможуть заатакувати кожний пункт на земній кулі.

Першим кроком на дорозі розвитку керованих ракет є літак, керований за допомогою радіо. Цей літак може летіти і приземлюватись, будучи керованим з літака-матки. Але сьогодні можна сказати, що цей літак може летіти і бувши керованим і сталі бази. А для найбільшого досягнення швидкості буде вжито ракетну рушійну силу.

ОБОРОНА ПРОТИ РАКЕТНОЇ БОМБИ

Науковці, які працювали над атомовою бомбою, признають що вони не бачать можливостей оборони перед нею. Не відомо, чи вдасться це питання розв'язати.

Деякі журналістичні повідомлення фальшиво оцінили спробу на Бікіні, бо не брали під увагу того факту, що спроби були переведені з уваги на скучення найбільшої кількості панцерників. Але не треба забувати, що панцерники є конструкціями, спеціально відпорними проти струсу.

Неможливість оборони проти атомової бомби підкреслюють труднощі оборони проти звичайного валету. В останній війні налет, в якому втрати вносили 25 відс., був неоплатний, а такий, в якому було перехоплено 90 відсотків літаків, був цілком невдалий. Але при вживанні атомової бомби вистачить, коли один відсоток досягне цілі, щоб ворог стратив одне місто. Картина виглядатиме ще гірше, коли взяти під увагу, що ні одна з німецьких ракетних бомб оборонцями не була перехвачена.

Розпорошення і сховища — є певна пасивна охорона. Але ж розпорошення міст не можна досягнути; будування будинків, які могли б протиставитись засягові бомби, або тиску вибуху, є можливе, але кошти були б неймовірно великі.

Американське міністерство війни подало ступінь, до якого ці два засоби можна вживати. Ясно, що насамперед мусять бути забезпечені засоби сполучення.

Проти тиску вибуху будови можуть бути забезпечені шляхом:

- а) зміцнення їх;
- б) вживання форма, відпорної проти тиску вибуху;
- в) вживання динамічних конструкцій, які охоронили б будову перед ударом або тиском вибуху бомби.

Охорону перед тиском вибуху може дати також місцевість.

Охорона людей перед наслідками попарення від блиску є цілком легка. В Японії стверджено, що навіть одяг запевнює цілковиту охорону. Можна сказати, що кожна річ, яка знаходиться між осередком вибуху і людиною, дає до певної міри охорону. Що ж до охорони перед іншим промінням, то ця проблема теж може бути розв'язана додатньо, коли буде вжито спеціальні субстанції. Хоч точні дані зараз не можуть бути виявлені, але можна ствердити, що верства бетону, або іншого будівельного матеріалу запевнює людям охорону перед промінням на віддалі пів милі від місця вибуху!

ВПЛИВ АТОМОВОЇ БОМБИ НА ТАКТИКУ І СТРАТЕГІЮ

Всяке згущення будинків і фабрик, а також концентрація війська чи фльоти є дуже небезпечні.

Належить підкреслити, яке значення має поготівля війська, як рівнож і відповідне його приготування. Тому, що, тримати ціле військо в сталім поготівлі неможливо, то готовими до негайного виступу насамперед повинні бути частини атомової контратаки. Незалежно від того, увесь воєнний матеріал повинен бути в руках війська ще пе-

ред вибухом війни, а військо мусять бути старанно вишколене; це особливо торкається командного складу і зв'язку, а то з уваги на можливість заломання його в наслідок атомової атаки.

ВПЛИВ НА ПРОЄКТУВАННЯ

Досліди на Бікіні дали особливо катастрофічні наслідки на надводних конструкціях фльоти. Не підлягає ніякому сумніву, що насамперед мусять бути забезпечені радарові і протипожежні прилади. Хоч в ширшому розмірі провадяться досліди на різного роду предметах, але тяжко сподіватися, щоб вдалося досягнути змін для збільшення відпорності діянню бомби. Всі предмети виряду будуть оброблені способом, згідним з вимогами їх призначення.

ВПЛИВ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ВІЙСЬКА

Тепер єдині військові органи, що мають справу з атомовою бомбою — це організація „Manhattan Project” і летунство. Більшість праці і улаштування тієї установи виконує дивільна комісія атомової енергії (Atomic Energy Commission). Решта напевно залишається в руках війська.

Якщо ходить про дотеперішній склад „Manhattan Project” — більшість складається з старшин саперів. Однак треба припускати, що в майбутньому постане окремий корпус атомової зброї.

Атомовою бомбою вимагає створення спеціальних частин, незалежно від тих, котрих єдиним призначенням є кидати бомби на цілі. Наприклад, може бути спеціальна проти-радіоактивна частина, завданням якої було б:

1. дослідження збомбованих районів з метою визначення ступеню їх радіоактивності;
2. унешкідливлення районів і річей, які в наслідок вибуху бомби, стали в небезпечній мірі радіоактивні;
3. вишколювання відділів в тій ділянці.

Рівно ж потрібні відділи, які охороняють б атомові бомби від часу їх виготовлення і до моменту їх скинення.

А коли буде заведено інші види атомової зброї, а особливо стрільна, керовані з бази — виникне потреба створення нових відділів.

Переклад І. П.

ГОЛОС МОРЯКА

Лист до Редакції

Високоповажаний Пане Редакторе!

В часописі „Сучасна Україна” ч. 20 вміщено рецензію на воєнно-науковий журнал „Перемога”, автор якої критикує авторіа статей про радар, „Пропаганда, як окремий рід зброї” й інших. Не входить в те, хто з цих панів має рацію, тим більше, що автор рецензії більше використав журнал „Перемога” як підставу для пропаганди політичної лінії групи до якої він належить ніж для фахової критики і тому не помітив більших недоліків в статтях журналу, ніж ті, про які він згадав. А може це сталося тому, що група, до якої належить і автор рецензії, має стільки ж знавців військової справи, як і ЗЧОУН.

В згаданому журналі є стаття п. Ярослава Курдикі про майбутню Чорноморську Флоту, яка також заслуговує на увагу критики.

З історії Чорноморської Фльоти відомо, що доти, доки Туреччина не по боці Росії, російська флота в Чорному Морі — безсила. Ось факти з часу кримської кампанії. Туреччина, яка володіє Дарданелами і Босфором, пропустила союзну флоту в Чорне Море і російська флота була змушена на самогубство, що й було виконане по розпорядженню адмірала Нахімова. В першій світовій війні Туреччина знову була проти Росії і пропустила в Чорне Море два німецькі крейсери „Goeben” і „Breslau” (пізніше куплених турками разом з залогами і переіменовані на „Sultan Yavus Selim” і „Midilli”). Ці крейсери, що очолювали турецьку флоту, ходили безкарно під носом у москалів і тримали всю чорноморську російську флоту в постійному страху. А турецький крейсер

3 документів «Служби Безпеки»

Криваві «подвиги» бандерівської «Служби Безпеки» в Україні відомі українському громадянству. Але ці алогічність, що вбивали на Рідній Землі всіх, кого їм хотілося, без вини, без слідства і суду, продовжують свою «патріотичну діяльність» і на еміграції. «Служба Безпеки» — це головна підпора бандерівської партії, як організація терору. Однак бандерівці, «принципові» терористи, пробують ставати в позу «цензорів моралі» і навіть відважуються закидати іншим неетичність. Ось, наприклад, бандерівський «Український Самостійник» (Мюнхен, 15. 7. 51 р.) пише:

«Ми ...мали змогу переконатися, що середовища УНРадн розуміють суспільну мораль інкше, як ми».

Щоб наше громадянство знало, які «моральні» люди сидять у партії Бандери, особливо ж у «Служби Безпеки», подаємо один документ із архіву цієї терористичної організації. Цей документ СБ говорить про діяльність СБ в таборі для ДП в Райтерсайх, у Німеччині, між Фюртом і Ансбахом. Цей табір для українців (тепер зліквідований) складався з дерев'яних бараків, розміщених у лісі. За мешканцями табору слідувала «Служба Безпеки». Управа була

«Medjidji» в 1916 р. вночі проти Великодня підійшов до самої Одеси і обстріляв її, але с невідомих причин сам вигнався на хвильоріз і розбився. В другій світовій війні Чорноморська Фльота підком не звичена була лише тому, що Туреччина не брала участі в війні і рештки фльоти на чолі з лінкором «Парижская Комуна» і крейсерам «Профінтерн» сховались під самим «ордоном Туреччини в Сухумі. Сьогодні Туреччина є проти Москви і якщо в третій світовій війні, що є немінуча, вона пропустить західний флот в Чорне Море, а Москва не дуже міцно стоїть в портах Болгарії і Румунії, розгром Чорноморської Фльоти забезпечений.

Якось не зовсім зрозуміло у п. Курдидика. Про кораблі що зараз є в Чорному Морі він подає 2 лінійних кораблі «Севастополь» і «Джуліо Цезар» по 23 рег. бруто тон (не 23, а 25,4 т.), два крейсери типу «Кіров», один легкі (як видно не типу «Кіров»), 8 одиниць винищувачів (яких?) 10 торпедних кораблів? (а хіба крейсери і винищувачі не торпедні кораблі? Чи крім торпедних катерів, існують в пана Курдидика спеціальні торпедні кораблі?), 50 підводних човнів (можливо) і далі понад 60 мінних загороджувачів та 80 катерів (яких, автор не пише; цікаво, що же за катері?). Отже, 2 лінкори, 3 крейсери, 8 винищувачів, 10 торпедних кораблів, разом 23 одиниці надводної фльоти. Цікаво, які ж завдання мають 60 мінних загороджувачів, про які пише автор?

Наскільки мені відома Чорноморська Фльота, то думаю, що навіть такий устарілий англійський лінкор, як «Rodny» або лінійний крейсер «Hood» (потоплений німецьким лінкором «Bismarck» в останній війні) при участі декількох есмінців розгромити б советську Чорноморську Флоту, бо все те, що большевики тримають в Чорному Морі — старий мотлох. В Балтійській Флоті, де нараховувалось понад 60 одиниць надводної і підводної фльоти, було лише 2 мініні загороджувачі, завдання яких було ставити морські (цукрові) міни. Але, якщо ці міни треба було поставити «під носом» у ворога або закрити фарватер, то це завдання виконують часто есмінці (ескадренні міноносці). Їх, правдоподібно, називає п. Курдидик винищувачами (з німецького Zerstörer), в морській же термінології винищуваче швидше можна назвати торпедний катер, бо він завдяки своїй швидкості, торпедним апаратам і кулеметам є дуже сильною зброєю проти великих кораблів. 60 же мінних загороджувачів в Чорному Морі не потрібно і не може бути. Зате потрібна чимала кількість тральщиків для очистки від мін чужих територій. Ось про тральщиків п. Курдидик нічого не сказав.

Так військово-наукові статті не пишуть. Якщо Редакція журналу «Перемога» не має фахівця з військово-морської справи, то краще взагалі не рухати цієї теми. А якщо такої статті вже аж так хочеться, то можна попросити когось з бувших советських моряків (а їх багато на еміграції) і він її напише. Не треба шукати «старшин» (!), бо кожний моряк (отой, що його сьогодні цькують «патріоти партій» і чіпляють йому епігети «комуніста») напевно напише кращу статтю. Бо ж прочитавши журнал «Перемога» складається враження ніби в нас немає жодного військового фахівця. А вони таки є. Правда, вони мовчать, але до певного часу.

З глибокою до Вас пошаною
Гордій Пікучій, моряк-водолаз

бандерівська. На чолі місцевої СБ стояв тупий і малописьменний садист, відомий в бандерівській партії, як «Скала». «Скала» агітував над людьми, що не хотіли користися бандерівської диктатурою, і взагалі любив кожному показати «владу». Він аін свої жертви гуманними палицями. Люди в таборі були зтероризовані, бо знали, що СБ має зброю і може «зліквідувати» кожного, хто насмілиться проти бандерівців виступити. Нижче поданий документ — це скарга члена СБ на згаданого «Скалу». Документ подаємо з додержанням «правпису» оригіналу. Нехай читачі самі переконаються, які люди мали б керувати «українською державою», коли б «краще правління» Стецька-Бандери запаувало на Україні після «акту 30 червня»

ПРОТОКОЛ

Я кишке підписаний хочу предложити де які факти які повинні бути серед наших людей, які були зроблені Другом Скалою який очевидно не тільки підбивав сам собі свій авторитет, але і загальний поряд в українським суспільством.

1. Скала як відомо навязав контакт з одним чоловіком котрий є прихильником нашим називається Петрів Осип, оджеж підіслав його до шайки алодійської в котрій знаходяться також і комуїсти (наша заувага Поперш Скала і Петрів дається що мали б вони щось скористати і не робити ніякого ажитку аж по якомусь часі, але їм це не вдалось бо поліція скоріш насочюла). (Отже, автор протоколу закидає своїм товаришам не алогічн, а тільки, що не змілі заховати його від поліції — прим. Редакції)

Коли Петрів попадає в руки поліції де скала не поінформував нікого з своїх тоді в неприємності Петроного (де до його жінки (не шлюбної) і там нальством (насяльством) — Ред.) хоче її ваяти де при тому вляється на чому світ стоїть що він нікому не скаже. По часі коки Петрів є вільний жінка його оповідає йому.

2. Наш кандидат котрий тепер виїхав до Австралії підпукав дві запальнічки (револьвери — Ред.) в Штефанскірхен де їх дістав графітиво між своїми друзями і він їх передав для нас з тим що йому заплачено дорогу яка коштувала 50 мар. Скала зрозумів в пей спосіб що до касової книги вписав що ті запальнічки коштували 150 мар.

3. Приймак наш кандидат zorganizував у Борецького шопку (рушняцю? — Ред.) котра вартувала около 400 мар. і передав її для нас у руки Скали; куди ці гроші чи шопка пішла не відомо, проситьсь що справу в я є с н т в.

4. Подібна справа до цієї саме. — Зорганізовано вісім кіля табаку, — де він подівся і куди він пішов є не ясним для нас.

5. Як відомо до нас була передана одна кубіта по національності чешка — прибула в Ерлінгену в перших початках відносини його до неї були дуже добрі через якийсь час. Одного дня з невідомою поведінкою почав братись силою до неї — де при тому витягував прутки з тим що вона не допустала до себе і при тому обдерла руки та лице, від того часу почав ворогувати, та мааяти більшеницькою конфліктною. Далше він побачив що наш член при-зичю Мостовий котрий виїхав до Канади а нею проходився і тоді в недогодому часі викинув його з наших радів — де це було не на місце зроблене а друге що Мостовий має також дуже багато праці за собою.

6. В році 1947 був наш кандидат караний 5-ма буками, та знавав йому д. Скала що не вільно показати нікому, бо тоді одержати більш. По якомусь часі сам Скала правдо подібно розказаав, та потім хлопці сміялись з каптика.

7. Подає наш кандидат слідує: що одного разу назвав його Німецьким вислужником за те що знаходився в Галицькій Дивізії оджеж проясить о це що є намічене о вяснення чому і за що мене очернив як я почувуюся не винним, а також виконував усі обов'язки які були на мене накладені.

8. Доповнення. Тоді коли Петрів поїхав на суд ровером і там йому цей ровер вкрадено. Тоді Скала сказав до Питроного О. що він його не послав та варто б йому дати за те 25 буків оджеж по все між іншим све на місце роблено і так не повиннось вести праці, де також про дрібні не дотягнення тут не згадується.

Постій дня 8.X.1948.

Слава Україні!

Ничай

Наведений документ сам за себе говорить, і нема потреби давати до нього пояснення. Це свідочить морального убожества бандерівської групи, що для досягнення своїх темних цілей спирається на всякий алогічний елемент.

Дійсно, «суспільна мораль» у бандерівців не така, як у демократів, тільки що бандерівцям нема чим хвалитися...

КЛИЧЕМО ВСІХ ЧЛЕНІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ УНІ

ВПИСУВАТИ І ПОШИРЮВАТИ

ПОЗИЧКУ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ

Державний Центр

Української Народної Республіки

спирається тільки на сили свого народу!

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ В СПРАВІ ВІЙСЬКОВО-НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА

Головна Команда УНГ в своєму Бюлетені ч. 10 заняла становище до справи т. зв. координації вояків довкруги Військово-Наукового Товариства та його журналу „Перемога“. У відповідь на нашу статтю голова ВНТ пан генерал М. Капустянський та член Секретаріату Управи ВНТ пан полк. М. Степишин, опублікували в газетах „Українське Слово“ ч. 512 та „Український Самостійник“ ч. 36(86), в'яснення Головної Управи ВНТ та редакції журналу „Перемога“.

В п'яому в'ясненні п. ген Капустянський м. і. пише „...в статті в непристойний та неправдивий спосіб кваліфікується членів Управи та основоположників Українського Воєнно-Наукового Товариства і вилоненої ними редакції воєнно-наукового журналу „Перемога“. Вважаю своїм обов'язком рішуче опрокинути ці твердження“...

Далі в в'ясненні ген. Капустянський повідомляє, які вояки беруть участь в роботі ВНТ та його журналу, перераховує завдання Товариства та при кінці заявляє: »Що ж торкається концепції „двоподілу“ вояків, то перед маєстатом вирішальних подій і наших завдань, вона є шкідливою, а політично-стратегічно недоцільною, і повинна бути засуджена вояками, громадянством, а теж і членами Української Національної Гвардії. А створено буде спільними зусиллями єдиного українську вояцьку непереможну когорту“.

Докладніших пояснень, в чому заключається „непристойність та неправдивість“ виступу ГК УНГ та її концепція „двоподілу вояків“, пан генерал не подає. Щоб громадянство і члени УНГ знали, за що вони мають засуджувати Головну Команду Національної Гвардії, ми також вважаємо своїм обов'язком подати цією дорогою додаткову інформацію до статті в Бюлетені ч. 10, а саме:

1. УНГ ніколи не виступала і не виступає проти пляну організації Військово-Наукового Товариства та його журналу. Навпаки, Національна Гвардія спочатку цей плян повністю підтримувала і навіть Начальник Головного Штабу УНГ написав проект статуту для цього товариства. УНГ тільки поставила умову, щоб Товариство та його журнал стояли на демократичних позиціях і підпорядкували свою діяльність директивам Національної Ради та гуртували в своїх рядах дійсно військово-наукові сили і давали високоякісні військово-наукові публікації, а не пробочували дешево агітацію під науковим шильдом.

2. УНГ відмовилася від участі в роботі ВНТ та його журналу тільки тоді, коли п. ген. Капустянський запросив до участі в Товаристві тоталітарних фашистів з групи Бандери та інших явних антидемократів, серед яких немає жодних військових науковців. Товариство та його журнал зроблено не органом продержавним, а чимсь в роді приватного підприєм-

ства. Військова наука та діяльність військових організацій ніколи не можуть бути нічим приватним ділом. Військовість, це суто державно-політичний фактор. Люди, що зійшлися в ВНТ не є аполітичні, а репрезентують чітко окреслену політичну лінію. Вони не визнають засад демократії, а стоять на тоталітарних позиціях і всіма силами поборюють державну концепцію Української Народної Республіки.

3. Таку розв'язку проблеми ВНТ та його журналу Головна Команда УНГ вважає за недопустиму з наступних причин:

а) чесні демократи не мають ні політичного ні морального права та тактичної потреби сідати дебудь за один стіл разом з явними ворогами демократичного світогляду. Всі тоталітаристи оголосили вирок смерті на демократію і тільки чекають нагоди цей вирок зреалізувати;

б) особа, яка займає офіційне становище в Уряді демократичного Державного Центру, ні в якому разі не має права засновувати якісь „приватні“ товариства вояків, а повинна виконувати тільки ті директиви, які вона має від Державного Центру. Вся діяльність офіційної особи повинна йти тільки по тій лінії, яка не суперечить ідеологічно-політичним засадам, на яких даний державний центр базується. Державний Центр УНР базується на принципах демократії від 1917 року. Контакти і співпраця урядової особи цього центру з елементами, які його не визнають, компромітують Державний Центр в очах України та цілого демократичного світу. Пан ген. Капустянський може приватно контактуватися з ким йому подобається тільки тоді, коли він не буде міністром Уряду УНР.

4. Ці принципи застереження Головна Команда УНГ зафіксувала в постановах свого Пленуму дня 1.7.1951 року і постановила відкликати всіх своїх членів з ВНТ та редакції журналу „Перемога“. Ці постанови та їх застереження були своєчасно офіційною дорогою доведені Головною Командою УНГ до відома п. ген. Капустянського. Пан ген. Капустянський ці застереження зігнував і вважає постанову Головної Команди УНГ за фальшиву амбіцію кількох людей, а не волевиявлення всіх членів УНГ. УНГ хотіла обмежитися тільки відкликанням своїх членів з ВНТ, натомість п. ген. Капустянський розпочав явно сприяти тенденції розколу УНГ з її вутра, бунтуючи членство УНГ проти свого керівництва. Ця тенденція також виявлена в останніх словах цитованого в'яснення ген. Капустянського опублікованого в згаданих часах.

5. Деякі члени УНГ ще перед постановою 1.7.1951 р. дали свої праці в журнал „Перемога“, а потім перестали там співпрацювати. Натомість член УНГ полк. інж. Михайло Магнетеско намагався далі виконувати обов'яз-

ки секретаря редакції та під впливом ген. Капустянського почав виломуватися з організаційної дисципліни, виступаючи проти політичної лінії Бюлетеня та всіх інших постанов Головної Команди УНГ. За організаційну несубординацію полк. інж. Магнетеско був виключений з УНГ. До внутрішнього розколу в рядах УНГ не дійшло із-за політичної свідомості та організаційної солідарності її кадрів. Більшість членів Головної Команди УНГ рішуче осудили всі наведені потягнення ген. Капустянського, а різні провокаційні пропозиції полк. інж. Магнетеска були одногосно Головною Командою відкинені, разом з виключенням його з організації.

6. Національна Гвардія ніколи не започатковувала жодного двоподілу вояків, що його приписує п. ген. Капустянський Головній Команді УНГ. Цей двоподіл залежний не від вояків, а від політичних партій, що несуть відповідальність за всенациональну політику. Цей двоподіл на еміграції 45-х років зробила група Бандери та їх союзники монархісти, що себе „блискучо відокремили“ від Національної Ради. Розкол має свої не поверховні, а глибші ідеологічно-політичні причини. Він дається не з еміграції, а від 1917 р. Вже тоді монархісти поборювали українську демократію, а націоналісти почали її поборювати від 1930 року і поборюють до сьогодні. З таких причин УНГ, як демократична військово-революційна організація, ніколи не піде на

яку-будь співпрацю з ворогами демократії та Державного Центру УНР.

7. Вся відповідальність за наслідки такої двочислої військової політики ген. Капустянського спадає на ОУН-Мельника, від якого він делегований в Уряд УНР. Ця партія з одного боку, офіційно вступила в Національну Раду, а з другого, постійно веде неофіційні переговори з групою Бандери про „мир“ між націоналістичними групами, які проголосили свою власну „державну концепцію“, ОУН-Мельника і ОУН-Бандери в'яже їх одна ідеологія і тоталітарна програма. Головна Команда УНГ також звертала увагу Проводові ОУН-Мельника, що з рації її участі в Державному Центрі УНР всякі переговори з групою Бандери будуть трактуватися, як безпринципний антидержавний акт. Або ця партія мусить всякі контакти з антидержавними елементами припинити, або вона буде стремити до об'єднання з Бандерою. В такому випадку їй не може бути місця в Національній Раді. Коли ген. Капустянський, член Уряду УНР, містить свої комунікати в газеті Бандери „Український Самостійник“ то це свідчить, що він свою „політичну лінію“ — союзу з бандерівцями — веде свідомо і послідовно. Але українське демократичне вояцтво за тією „лінією“ не пішло і ніколи не піде.

Головна Команда
Української Національної Гвардії

Д-р Богдан Феденко

СССР перед рішенням

Світ перебуває в постійно зростаючому напруженні. Однак події, що раніше викликали б загальну тривогу, сприймаються тепер, як щось звичайне. Народи вже звикли до цього стану і мало сушать собі голову майбутнім. Турбота за майбутні події це повинність спеціалістів політики і стратегії. Тільки деколи якась більша подія ставить перед кожним питання: чи буде війна, коли буде війна, як врятувати мир?

Щоб зрозуміти сучасне положення, треба вернутись до кінця останньої війни. В 1945 р. гітлерівська Німеччина була розбита. Советська армія після тяжкої війни втратила всяку дисципліну. Тільки армії західних держав були в повній силі. Однак у них було непереможне бажання вернутися додому, перейти до цивільного життя. З СССР західні держави мали підписані договори. Їхня власна пропаганда, що в часі війни прославляла героїстичність советської армії і «демократизм» комуністичного уряду, вплинула на них. Супроти СССР вжито правил чесної гри. За великі жертви Советського Союзу йому дозволено поширяться на чужій території. Америка була готова йти назустріч всім бажанням СССР.

Тільки Англія не хотіла жертвувати своїх інтересів на користь Москви. Однак їй довелося два роки самій держати Грецію проти советського натиску, аж поки не настала зміна американської політики. Ця зміна дозволила витиснути большевиків в 1947 р. з Ірану. Американці переконалися, що СССР має необмежені апетити і через уступки вони тільки ростуть. Тому не можна допустити до дальшого поширення СССР. Це так звана Труменова доктрина.

Розбита війною Європа перебувала в безпорадному господарському стані. Вплив комуністичних партій збільшувався. Могло настати комуністичне завоювання

Європи без війни. Проти цього американці виставили план господарської відбудови т. зв. Маршалів План. Господарство Європи поправилось. Надії Москви на внутрішні комуністичні перевороты пропали.

Тим часом Москва збільшила свої впливи в державах-сателітах. Це ще дуже насторожило західні держави. Спроба захопити Берлін не вдалася через рішучість Заходу. Наслідки цих советських акцій були: Брюссельський договір з 13. березня 1948 р. і Атлантийський Пакт з 5. квітня 1949 року.

Однак всі ці союзи мали тільки намір відстрашити СССР. На ділі Захід мало озброювався. Здавалося, що господарський добробут найкраща зброя проти комунізму. Головна ж надія була на атомову бомбу. Вона була в американських руках. На думку знавців, СССР мусів би працювати ще багато років, щоб виробити свою атомову зброю.

Осінь 1949 року принесла несподіванку. В СССР відбувся атомовий вибух. Це стало сигналом для небувалого в мирні часи зброєння західних держав. Надія на атомову монополію Америки пропала.

Поки західний світ захоплювався обороною Берліну, китайські комуністи взяли владу в цілій країні. СССР здобув величезне підсилення в Азії.

В Європі однак сталася немила Москві несподіванка. Комуністична Югославія покинула співпрацю з СССР. Тито виступив проти російського імперіалізму.

Червень 1950 р. приніс корейську війну. Захід тут показав, що він вирішив збройно протидіяти поширенню советського впливу. Кінець 1950 р. ще збільшив напруження. Комуністичний Китай вмішався в корейську війну. Мало хто вірив в збереження миру в ту хвилину. Але війна не поширилася.

Видатки на озброєння зросли на Заході майже до воєнних розмірів. Через два роки Захід зможе оборонити Європу перед с'євєтським наступом, але тепер ще не може. Чи це не було причиною переговорів про перемир'я в Кореї, до яких дала почин Москва в перші роки війни? Чи не хоче Сталін заспокоїти цим західні держави? Може уряд ССРСР хоче спинити бурю, яку сам викликав.

Однак переговори в Кореї не привели до яких-небудь мирних наслідків. Напруження не зменшилось, бої відновилися.

В березні 1951 р. почалася в Ірані криза в справі нафти. Іран націоналізував нафтову промисловість, яка була в руках Англо-Іранської Компанії. Згідно з договором, це товариство мало право користуватися нафтою аж до 1933 р. Криза викликала велику тривогу в світі. Іранський уряд рішив, що, з огляду на положення Ірану між великими державами, Англія піде на поступки, щоб не спровокувати війни. Англійська поведінка справді дуже поміркована, але перські вимоги йдуть занадто далеко. Не знати, чим може все ця суперечка закінчитись. Не знаємо також точно, як була замішана Москва в іранській суперечці за нафту, відомо тільки, що вплив Москви на Персію був. Користь з цього конфлікту має тільки Москва. Продукція нафти в Ірані стала. Це великий удар для західних демократій.

Советська загроза викликала також чималу політичну активність для прихилення на бік західної оборони б'євчих ворогів демократичних держав з минулої війни — Японії і Німеччини. Військові спеціалісти ствердили, що без німецької участі Європи, не можна оборонити. Також Японії треба дати можливість самооборони для вдержання миру на Далекому Сході та для підсилення західних демократій. Японська проблема простіша за німецьку. 8. вересня 1951 р. підписано в Сан Франціско мир з Японією. Японія одержала права суверенної держави, в цім і право на самооборону. З Америкою Японія зразу підписала союзний договір про спільну оборону і дала американцям право держати військо в Японії.

Німецька проблема значно складніша. Ця країна розділена на дві частини ССРСР всяким способом старається затримати озброєння Німеччини. Америка і Англія намагаються перебороти французькі застереження в цій справі.

Небезпека московського імперіалізму примусила Америку шукати зв'язків з Еспанією генерала Франко. Еспанія дістає американські кредити для розбудови оборони. Це поважно занепокоїло членів атлантичного пакту на європейському континенті. Втягнення Еспанії в європейську оборону тепер свідчать про недовір'я американців до оборонної сили своїх союзників в Європі і про передбачення можливості скорої війни, з окупацією великої частини Європи аж до Пірінейів советською армією.

Куди йде розвиток подій? Тепер найнебезпечніші місця світової політики — Корея, Іран, Югославія, Німеччина. Західний світ мобілізує свої сили. Матеріальні засоби західних держав далеко перевищують ресурси Советського Союзу. Через два роки напад на Захід буде від самого початку безвиглядний. Європу можна буде оборонити.

Дальше озброєння західних держав буде постійно знижувати життєвий рівень, і доки існуватиме ССРСР, не буде вигляду на обмеження озброєння. Такий стан може викликати в демократичних державах ще більшу ненависть до московського імперіалізму.

ССРСР не може тішитися наслідками своєї політики, яка викликала воєнне поготівля в демократичному світі. Спроби затримати цей розвиток засобами пропаганди, як мирові резолюції і подібні демонстрації, і спроби саботажу, не приносять бажаних успіхів. Провідники ССРСР мусять бачити, що час працює не для них. Відкладання удару збільшує певність поразки. Тому Москва зробила навіть в державах сателітах різні приготування до війни. Збільшено і озброєно армії цих держав. У військо заведено скрізь советські порядки. Збудовано великі летунські площі. З причин безпеки черенесено деякі важні фабрики з держав сателітів до ССРСР.

Коли уряд ССРСР хоче використати теперішню перехідну слабкість Заходу, він мусяв би викликати війну до двох років. Чого більшовицькі ватажки ще чекають? На це питання важко відповісти. Може бути, що вони ще хочуть удосконалити озброєння своїх армій, або хочуть

розвинути свою атомову бомбу так, щоб зразу завдати демократичним державам рішальний удар.

Ясно, не можна закидати урядові ССРСР, що він обов'язково хоче війни. Ні, він би з великою охотою ковтував світ без війни. Світ однак тепер без війни не дасть себе покорити і, навпаки, через деякий час може стати небезпечним для існування ССРСР. Тому Советський Союз стоїть перед вибором: або він піде на ризико війни тепер, маючи перевагу і надію на успіх, або він ждатиме часу, коли західні держави матимуть велику перевагу. В цьому другому випадку катастрофа для ССРСР неминуча. Близька майбутність покаже, на що рішаться більшовицькі керівники.

—*—

НОВА ЗАТІЯ УКРАЇНСЬКИХ ФАШИСТІВ

Після невдачі всіх своїх плянів, направлених на те, щоб осідлати українську еміграцію, бандерівці пустили в світ ще одну спробу:

З Мюнхену, з відомого кубла бандерівського фашизму на Дахауерштрассе, група політично найвищих людей розсилає, з наказу бандерівських шахраїв, запрошення до українських громадян записуватись в Союз (Спільку) Визволення України. Також програму і статут цього «Союзу» розсилають ініціатори цієї нової організації.

Під запрошеннями підписані самі «східняки», відомі поплентачі фашиста Бандери. Є там гетьманець В. Гришко, є п. Калинин, відомий начальник бандерівського комсомолу, є п. Ващенко, бандерствуючий педагог старого віку, що вже не розбирає де права рука, а де ліва, підписаний там і його ровесник — археологічний гетьманець п. Щербаківський, і подібні «випокапини». Ці люди пишуть, що вони хочуть боротись за «українську державу» і кличуть «до згоди в сімействі».

На ці гарні слова бандерівських поплентачів кожний український демократ може дати тільки одну відповідь: «Не тратьте, куме, сили!» Поминулись вже вам, панове бандеро-гетьманці, ті часи, коли ви, прикривши свої правдиві імена «івасям», «марцелями», «кільськими», «петренками» й іншими, одягнувши обманством чужий однострій, сиділи по «гінденбургалєях» і інших місцях і за пачку цигарок, продавали людей, які були винні тільки в тому, що виступали проти вашого бандитизму по УНР-ІРО-вських гетах та проти вашої спекуляції кров'ю борців-революціонерів на Батьківщині. Поминулись вам також ті часи, коли ви палили в таборних кочегарках трупи замордованих «службою братовбивства» українців, як більшовики у 1918 р. в корабельних кочегарках Чорноморського Флоту українців-моряків. Сьогодні самою фразою про «українську державу» нас не піймаєте. Бо український демократ питається: «А яка має бути та держава, за яку хочуть «борогіся» панове Калининки і вся Бандеро-Скоропадщина? Український народ власною волею і силою створив свою демократичну незалежну державу — Українську Народню Республіку ще в 1917 році. Скоропадщина, на німецькій службі, зруйнувала Українську Народню Республіку, але незабаром сама, при спробі передати Україну під владу Москви, загинула під ударами української демократичної революції. Ця революція відновила Українську Народню Республіку під проводом Симона Петлюри. Армія Української Народної Республіки боролася далі, до крайньої можливості, за свободу народу.

Бандера проголосив в 1941 р. свою фашистську «українську державу» на зразок Скоропадського, під протекцією Гітлера і знов же з «скоропадським» успіхом. Правда, для Гітлера це була велика послуга, бо Бандера допоміг йому своїм проголошенням викрити багато патріотів-українців, яких Гітлер пізніше знищив.

Коли панове з «Союзу Визволення України» хочуть ще раз повторити бандеро-скоропадський експеримент, то нехай знають, що їх затія кінчатиметься так само ганебно, як і всі попередні. Український народ іде до бою під прапором Української Народної Республіки. Бандеро-гетьманського фашизму Україні не треба.

Жалюгідний є той народ, котрий з радістю не жертвує всім за свою честь.

Великіх

ДЕНЬ ПРАВДИ

(Спогад)

Після придушення повстання моряків Кронштадту в 1921 році, Москва довго ламала собі голову над проблемою із якого прошарку населення брати молодь до червоного флоту, щоб на майбутнє уникнути подібних випадків. Для цього був мобілізований весь партійний актив і над флотом прийняв шефство комсомол.

В 1927 році попав до Балтійського флоту і автор цих рядків, як робітник залізничного Кривого Рогу. З прибуттям новобранців, поруч з військовою наукою, розпочалась і «ідеологіческая обработка» молоді — так звані «політзаняття». Вивчалися біографії «вождів», тогочасні біжучі події, як-то: бльокада, капіталістичне оточення, шпигунство і т. д.

Одного дня головною темою «політзаняття» стало «шахтинське шкідництво і його головний діяч Колодуб».

Повсякчасне нагадування про шкідників та шпигунів. 1929 рік. Початок колективізації, конфлікт з китайцями із-за китайської східної залізниці (К. В. Ж. Д.), значення піднятого з дна моря англійського підводного човна L-55, «куркульські вилазки проти советської влади», вишкребли ще якийсь пакт Келогга і цими темами, що сиділи в печінках кожного, політруки забивали голови моряків.

Як новобранець, я був призначений команду водолазів. В кінці 1928 року, коли підводний човен L-55 уже витягнули з води, всіх водолазів, крім ЕПРОН-у (Експедиція Підводних Робот Особого Назначення), розмістили на кораблі. Я і мій побратим Мороз попали на мінний загороджувач «ім. 25. Октября».

Серед півтисячної команди знайшлися земляки: Влащенко з Харківщини, Палій з Конотопу, Кликун з Київщини, Босий з Запоріжжя і багато інших. Найбільшими українськими діячами були — Вовченко з Одеси і Різниченко з Москви, батько якого мав там якусь державну працю. Вовченко поважна людина. Він старшина машиністів. Різниченко — радист.

Настав 1930 рік. Повним ходом пішло розкуркулювання селян на базі загальної колективізації. Нова тема політрукам. Слухачі сплять на «політзаняттях», але за це тяжко карають.

Почалися відпустки, і кожний, хто повертався з дому — переважно з села — розповідає з обуренням про нелюдське поводження влади з селянами. Одного разу сивральщик Петруня на «політзаняттях» висловився так: «Советська влада тільки на кораблі, а по селах орудує банди!» За це Петруню поклікали до комісара, де йому «самим демократичним способом» наказали мовчати і не проводити куркульської пропаганди. Наступ на куркулів торкнувся і деяких родин, сини яких служили в Кронштадті. Це повело до того, що дехто з моряків мусив зрестися своїх родин. Так, наприклад, в одній з цих сіл газети «Красний Флот» читаємо, що моряк Бабич П. пориває всі стосунки з своїм батьком куркулем і більше не визнає його за батька..

Хвиля невдоволення діями комуністичної влади зростає. Тепер моряки вже не рвуться на берег погуляти. Гулянка їх не цікавить. Вони більше шепчуться по закутках, розповідаючи один другому про своє горе. У того корову забрали, у того забрали хліб, того батька податком обложили, а на того бойкот наложили і т. д.

Пройдоха-комісар Галактіонов веде свою роботу далі. Старий каторжник не знає жалю над чужим горем. Він дає наказ політрукам, Лебедєву та Кузнецову, розбити всю команду на групи, найбільше по 25 осіб в кожній — так легше буде виявити шпигунів і ворогів народу. До цієї праці притягнуто КГСП (комсомольська група сприяння партії). Групи розбиті по роках служби. Груповоди — командний склад і матроси старших років — члени партії, що виправдали себе на чистій партії в 1929 році.

Свядоренко Василь поїхав у відпустку і не повер-

нувся. Були чутки, що він завербувався на працю на Далекий Схід, де по ньому і слід пропав.

На «політзаняттях» нова тема процес СВУ в Харкові. Усі невдачі колективізації і інше ставляться в вину СВУ. Саботаж і різного роду помилки льють брехуні по наказу Пура (політ. управління) на СВУ. Вечорами на баку (передня частина верхньої палуби корабля) і в кубриках (каюти, де живуть моряки) палкі дискусії. Вовченко в дискусіях участі не бере. Він читає газету «Червоний Степ», яку вислав йому сестра з Одеси.

Дивлюсь на дошку розкладу дежурств і бачу, що завтра я вартую по роті Сьогодні одержав 75 рублів нагороду за участь в підйомі човна L-55. Мороз теж одержав 75 рублів. Сходим на берег «утопять печаль». Радий, що завтра вартую, бо завтра з нашою групою займається сам Лебедєв. Тема: «СВУ на службі у білополяків». Випивши по чарці «на чорно» (бо офіційно морякам пити горілку було заборонено), Вовченко сказав, що він мусить зробити «День Правди», а якщо він цього не зробить, то буде найбільшим негідником світу. Що саме мав на увазі Вовченко, було його таємницею.

Наступного дня о 9-й годині почалися «політзаняття». В моїй сотні займається вісім груп. Кругом тиша. Лише з кубриків і гарматних казематів доносяться слова політруків. В батарейній палубі і казематі 6-ти дюймової гармати, проходить «ідеологіческую обработку» група до якої належу і я. Там зараз 24 особи моряків слухають Лебедєва, який виливає помилки на діячів СВУ.

Піднімаюся на батарейну палубу, стою за мідним лагуном і чую як політрук порівнює професора Сфремова з бездомним псом, що привик вєсь свій вік злизувати залишки з багатого столу і за це продав Україну полякам. Я чую як стигне і стукає мені в скроні кров. Чекаю далі і раптом чую голос Різниченка:

— Якщо проф. Сфремов зрадник, то чому ви не скажете в чім саме полягає його зрада?

Політрук не встиг навіть дати відповідь, як обізвася Вовченко:

— Він, тов. політрук, просто сліпий інструмент в чужих руках. СВУ ніколи і нікому не продавалось і не продається. СВУ — це група науковців, що бореться за національне відродження і незалежність України. Бореться за те, щоб ми, сини України, нащадки славних запорожців, служили не в смердючому багні, а в своїм славному Чорному Морі і не лізли в колхоз під мідний котлодок, а щоб народ України жив так, як він жив споконвіків. Поверніть людям волю, землю, церкву, які ви вишпигували, геть з України і тоді ви побачите, що СВУ має рацію, бо за ним піде вєсь український народ!

Оскаженілий політрук крикнув:

— А разве за нами не ідють народ?

— Ні — крикнув Малюк — він не йде за вами.

Він іде під прицілом вашого нагана в Архангельськ, Котлас і Коліму.

Переляканий такою ерессю проти советської влади, політрук шосьли крикнув:

— Дневальный! Позвать дежурного!

Я, як діжурний, підійшов до нього і запитав:

— Що прикажете, товариш політрук?

Відповідь:

— Позвать комісара!

Але комісар немов носом чув. Уже був тут. Довідавшись в чому справа, наказав закінчити «політзаняття» після чого Різниченко хотів вийти на верхню палубу, але дневальный його не пустив і він пішов у свій кубрик. Через деякий час згорі прийшов сигнальщик Торін і сказав мені, що між нашим кораблем і штабом флоту проводиться шифрована розмова, яка ведеться через флагманського шифровальщика.

В цій напруженій хвилині здавалось вічність.

Я пройшов до кают-компанії, щоб глянути в карульне приміщення, чи нема ще там арештованих із «збу-

тованої» групи. Але там було все гаразд. Все ж машина прогрівалася, а це було ознакою, що наш корабель готувався залишити порт. Примітив я також, що на місці старшини-машиніста Вовченка, який мусив стояти біля штурвалу, стояв головний стуршина Мурашов. Вернувшись в свою сотню, я сустрів свого командира Соломкина, який сказав мені:

— Ну, товариш діжурний, карусель починається!

По виразі його обличчя я зрозумів, що справа погана. В цей час згорі прийшов мій побратим Мороз і сповістив, що ескадрений міноносець «Яков Свердлов» вийшов в море, а ми готуємось до зняття з якоря.

Через чверть години сигнал: «Заградителі сниматися с якоря!» На брандвахті сигнал: «25. Октября» вийти в море!» На нашій поглі сигнал: «Ясно віжу:»

Перед самим виходом в море на палубу корабля з'явився комісар бригади тралення та загородження Наумов в супроводі двох типів, один з них в цивільному, а другий штабний робітник з срібними відзнаками. Як тільки наш загороджувач вийшов із гавані, слідом за ним вийшов і міноносець «Володарський». Минувши Голбухін маяк, «Володарський» весь час держався на правім траверзі, жерла його гармат були відкриті, очевидно він був готовий відкрити вогонь по «збунтованим». «Яков Свердлов» теж не відходив далеко, хоч він був і бистроходний, тоді як «25. Октября» мав 9-10 вузлів. Недоходя до острова Левінсар до нас підійшли два катери досить солідні під червоно-зеленим прапором морського ОГПУ. Наш загороджувач став на якор і катери причалили до його борту. Тоді варту вивела арештованих Вовченка, Різниченка, Козака, Малюка, Жованика, Дрозда і Клікуна, яких і проковтнув люк катеру ОГПУ. Вовченко встиг тільки гукнути мені адресу рідних: Одеса, Пушкі-

ська ч. 32. Цю адресу я вже добре пам'ятав з газети, яку Вовченко отримував з Одеси. Забравши арештованих, катер тихо відчаливши від борту, пішов під охороною другого катера в напрямку Сестрорецька, а наш загороджувач довго ще блукав по морю немов шукав своїх сімох загублених синів.

Як відомо, в Прибалтиці в літній час немає ночі, але в той день кожний хотів попасти в обійми темної ночі, щоб уникнути свідків і насамоті зібратися з думками та обміркувати події дня. Змінившись з добового наряду, я вирішив зайти до старшини роти, щоб довідатись дещо про долю товаришів, але в цей час мене покликали до штабу. Коли я зайшов туди, там сиділи: флаг-комісар Наумов, комісар Галактіонов та ще якийсь цивільний. Допит почався досить ввічливо і на моє здивування виявилось, що вони добре були обізнані про мої стосунки з товаришами, та про відвідування українського театру в Ленінграді, куди ми часто їздили. Пригрозивши мені «білими ведмедами» за крамолу, мене відпустили, але всю ту ніч викликали на допит українців. Найсумнішими повернулися з допиту Мороз і Петруня, родини яких були заможні і не хотіли йти до колхозу. Через два дні із відділу комплектування «лічного состава» розпорядження, що я списуюсь з загороджувача «25. Октября» на тральщик «Клюз» (на якому, до речі, по штату водолаз не положений). Інструктор Мороз, мій побратим, поправ на лінкор «Марат». Майже всіх українців з загороджувача було розігнано по інших кораблях.

В жовтні 1930 р. «Ревтрибунал» засудив Вовченка і Різниченка на 10 років кожного, а решту на 5-7 років кожного. В грудні 1930 р. прийшла т. зв. чистка флоту, а з нею, як «вичищений», і автор цих рядків покинув береги Прибалтики і поїхав на рідну Україну.

ХРОНІКА УНГ

З'їзд Краєвої Команди УНГ В НІМЕЧЧИНІ

19. серпня 1951 року в Мюнхені відбувся І-й З'їзд Краєвої Команди УНГ в Німеччині. З'їзд заслухав три доповіді: ред. М. Лівницького та тему «Міжнародна ситуація і завдання УНГ», от. Т. Бульба-Боровця — «Збройна боротьба України» і полк. І. Ковалю — «Коротка історія УНГ». По доповідях відбулася широка дискусія і на закінчення З'їзд обрав керівні органи нової Команди, щоб відтягти роботу апарату Головної Команди, виніс цілий ряд постанов та схвалив резолюції. Матеріали З'їзду опубліковані в Бюлетені УНГ Ч. 11.

ПРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ УНГ

По закінченні І-го З'їзду УНГ 19.9.1951 р. о год. 18.00 в Мюнхені відбулася пресова конференція УНГ для кореспондентів чужинних часописів і пресових агентств. Разом було 12 кореспондентів.

Командант УНГ от. Т. Бульба-Боровець коротко поінформував кореспондентів про визвольну боротьбу України та про роботу УНГ, а потім кореспонденти ставили цілий ряд питань. Зокрема кореспондентів цікавило ставлення УНГ до російських антикомуністичних організацій як НТС та до активізації п. Керенського, що саме тепер перебуває в Німеччині та монтує новий російський політичний центр. От. Бульба заявив, що з росіянами українці політично будуть говорити лише тоді, коли росіяни відмовляться від свого імперіалізму. Потім ред. Микола Лівницький дав широку інформацію про роботу екзильного Уряду УНР та Національної Ради.

Про пресову конференцію появилася багато кореспондентів в часописах та радіоповідомлень в німецьких і американських радіостанціях.

Від Редакції: Продовження спогаду «Брат за брата» з технічних причин не може бути видруковане в цьому числі журналу, а буде друкуватись в наступному числі.

†

Ділимось з друзями-воїтками сумною вісткою, що 20.8. ц. р. в санаторії в Гаутінгу несподівано відійшов від нас, народжений на Одещині, учасник і інвалід визвольних змагань України в часі другої світової війни

Генкер Іван

Хай чужа земля буде Тобі легкою, Дорогий
Друже! Ти віддав для Батьківщини все, що міг.
Друзі

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА ЖУРНАЛУ „МЕЧ І ВОЛЯ“

В Німеччині — 0,50 ДМ, у Франції — 50 фр. фр., у Бельгії — 6 б. фр., у Великобританії й Австралії — 1 шіл. 6 пенсів, у США і Канаді — 25 центів. У всіх інших країнах рівновартість 25 американських центів.

Замовлення на видання УНГ з закордоню ласкаво просимо скеровувати не безпосередньо до Видавництва, а тільки через Краєві Команди УНГ або спеціальних уповноважених в даній країні, адреси яких були подані в Бюлетені УНГ Ч. 10 і будуть подані в наступному числі журналу „Меч і Воля“.

МЕЧ І ВОЛЯ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ОРГАН
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ
Видає Головна Команда
Української Національної Гвардії
Редагус Колегія
Все листування спрямовувати на адресу:
А. Нрусенко,
AUGSBURG 3, Postfach 15
US Zone, Germany